

SZEF

URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Lech Parell

GSU2.0502.2.2025

Warszawa, 8 grudnia 2025 r.

w związku z petycją skierowaną do Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przedstawiam stanowisko Urzędu w następujących sprawach:

1. przyznania działaczom opozycji antykomunistycznej i osobom represjonowanym z powodów politycznych dodatkowego świadczenia pieniężnego w postaci ryczału energetycznego, analogicznie do rozwiązań wynikających z ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. *o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego*.

Na wstępie pragnę podkreślić, że w przypadku kombatantów oraz innych beneficjentów ustawy kombatanckiej, podmiotem wypłacającym szeroko pojęte świadczenia kombatanckie jest każdorazowo właściwy organ emerytalny (m.in. ZUS, bądź KRUS). Co warto podkreślić, łączna kwota wypłacana osobom posiadającym uprawnienia kombatanckie wynosi miesięcznie 713,16 zł (od 1 marca 2025 r.). Na kwotę tę składają się: dodatek kombatancki: 348,22 zł; ryczałt energetyczny: 312,71 zł oraz dodatek kompensacyjny: 52,23 zł. Fakt, iż działacze opozycji antykomunistycznej nie otrzymują ryczału energetycznego nie stanowi w żadnym wypadku przejawu ich dyskryminacji, a jedynie skutek przyjęcia przez ustawodawcę

odmiennych rozwiązań legislacyjnych. I tak, łączna kwota świadczeń pieniężnych wypłacanych osobom uprawnionym na gruncie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach... (713,16 zł miesięcznie) jest znacznie niższa niż jednolite świadczenie pieniężne wypłacane przez UdSKiOR działaczom opozycji antykomunistycznej i/lub osobom represjonowanym z powodów politycznych (1878,91 zł miesięcznie). Wobec wykazanej wyżej dysproporcji, działania skutkujące dodatkowym jej zwiększeniem należałoby poprzedzić zwiększeniem kwot przekazywanych osobom posiadającym uprawnienia kombatanckie.

2. Przyznania wdowom i wdowcom po zmarłych działaczach opozycji antykomunistycznej i osobach represjonowanych z powodów politycznych wszelkich świadczeń, które na gruncie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. *o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych* przysługują ich zmarłym małżonkom.

Nie ulega wątpliwości, że osoby zaangażowane w działalność niepodległościową niezwykle często miały na co dzień duże wsparcie swoich najbliższych. Wobec zaangażowania męża/żony w działalność antykomunistyczną, na barkach współmałżonka spoczywały zwiększone obowiązki związane z prowadzeniem domu, wychowywaniem dzieci itp. Niejednokrotnie też dotyczyły ich szkyany w postaci rewizji we wspólnym mieszkaniu albo skutki represji polegających na pozbawieniu żony/męża pracy bądź osadzeniu ich w więzieniu lub w obozie internowania.

Należy tu jednak wyraźnie podkreślić, że za wdowę/wdowca uważa się, zgodnie z polskim prawodawstwem, ostatnią żonę/męża, a więc wcale niekoniecznie towarzyszkę/towarzysza działalności w okresie walki z komuną.

Urząd podjął działania mające na celu uczynić zadość licznym tożsamym postulatom. Złożony 30 września br. w Sejmie RP poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw (druk 1889) przewiduje m.in. przyznanie wdowom/wdowcom po działaczach opozycji antykomunistycznej

i osobach represjonowanych politycznie tych samych uprawnień, które obecnie przysługują wdowom/wdowcom po kombatantach i osobach represjonowanych w latach 1939 – 1956. Takie rozwiązanie już w polskim prawie funkcjonuje i jest oceniane zasadniczo pozytywnie.

Wobec powyższego, Urząd nie zamierza podejmować równoległych działań mających na celu realizację omawianego w tym punkcie postulatu. Szczególnie biorąc pod uwagę istotne zaangażowanie się Urzędu w ostateczny kształt procedowanej w Sejmie RP nowelizacji.

Ufam, że przesłane wyjaśnienia okażą się dla Państwa wystarczające.

Lea Pólek